

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

03 09 2015

VB nr. 405

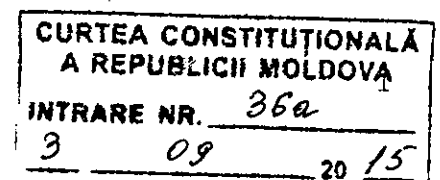
Curtea Constituțională
a Republicii Moldova

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28

SESIZAREA

prezentată în conformitate cu prevederile art.25 lit.g) din Legea nr.317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(1) lit.g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr.501-XIII din 16 iunie 1995

Vasile Bolea
deputat în Parlament

I. Autorul sesizării

1. Vasile Bolea
2. Deputat în Parlamentul Republicii Moldova
3. Mun.Chilșinău, bd.Ștefan cel Mare, 105
4. tel. 069996939

II. Obiectul sesizării

Prin prezenta sesizare și în temeiul art.4 alin.(1) lit.a) și art.25 lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.38 alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, se solicită Înaltei Curți de Jurisdicție Constituțională exercitarea controlului constituționalității a Hotărîrii Guvernului nr.399 din 16.06.2015 cu privire la modificarea Hotărîrii Guvernului nr.1229 din 13 noiembrie 2001.

III. Cadrul legal pertinent

I. Constituția Republicii Moldova

Articolul 6

Separația și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 101

Prim-ministrul

(1) Prim-ministrul conduce Guvernul și coordonează activitatea membrilor acestuia, respectînd atribuțiile ce le revin.

(2) În cazul imposibilității Prim-ministrului de a-și exercita atribuțiile sau în cazul decesului acestuia, Președintele Republicii Moldova va desemna un alt membru al Guvernului ca Prim-ministru interimar pînă la formarea noului Guvern.

Interimatul pe perioada imposibilității exercitării atribuțiilor încetează, dacă Prim-ministrul își reia activitatea în Guvern.

Articolul 103

Încetarea mandatului

(1) Guvernul își exercită mandatul pînă la data validării alegerilor pentru un nou Parlament.

(2) Guvernul, în cazul exprimării votului de neîncredere de către Parlament, al demisiei Prim-ministrului sau în condițiile alineatului (1), îndeplinește numai funcțiile de administrare a treburilor publice. pînă la depunerea jurămîntului de către membrii noului Guvern.

2. Legea cu privire la Guvern nr.64 din 31.05.1990

Articolul 6. Demisia Guvernului

Guvernul are dreptul să demisioneze din propria inițiativă.

Fiecare membru al Guvernului are, de asemenea, dreptul de a demisiona.

Demisionarea Prim-ministrului conduce la demisionarea Guvernului în componență deplină.

Cererea de demisie a Prim-ministrului și a întregii componente a Guvernului se prezintă Parlamentului, care se pronunță asupra ei.

Cererile de demisie a unor membri ai Guvernului se prezintă Prim-ministrului și se aduc la cunoștința Președintelui Republicii Moldova.

Guvernul își dă demisia în cazul în care:

1) Parlamentul și-a exprimat neîncrederea în Guvern conform art.106 și 106¹ din Constituție;

2) Prim-ministrul a demisionat sau a decedat;

3) a fost ales un nou Parlament (la prima lui ședință).

Articolul 7¹. Atribuțiile Guvernului în exercițiu (demisionar)

În cazul exprimării votului de neîncredere de către Parlament, în cazul demisiei Primului-ministru sau în cazul alegerii unui nou Parlament, Guvernul în exercițiu (demisionar) îndeplinește numai funcțiile de administrare a treburilor publice pînă la depunerea jurămîntului de către membrii noului Guvern.

Principalele atribuții ale Guvernului în exercițiu (demisionar):

1) asigură transpunerea în viață a legilor, indiferent de domeniul reglementat de acestea;

2) exercită funcția de conducere generală și control asupra activității organelor centrale de specialitate;

3) realizează programele de dezvoltare economică și socială a țării;

4) asigură securitatea statului și a cetățenilor lui, îndeplinind funcții de administrare a treburilor publice;

5) întreprinde orice activitate de conducere și gospodărire în chestiuni ce privesc întreaga societate.

În vederea realizării atribuțiilor stabilite de prezentul articol, Guvernul:

1) aprobă hotărîri și dispoziții în vederea executării legilor;

2) avizează inițiativele legislative;

3) elaborează și prezintă spre aprobare Parlamentului proiectul legii bugetului de stat, propune Parlamentului inițiative legislative pentru:

a) realizarea obligațiilor ce rezultă din conținutul legilor și dispozițiilor finale ale acestora în limita stabilită de cadrul legislativ primar;

b) asigurarea securității interne și externe a statului, menținerea stării de legalitate, a stabilității sociale, economice, financiare și politice și pentru evitarea efectelor fenomenelor naturale și ale factorilor imprevizibili care prezintă pericol public;

4) poate semna acorduri internaționale, atunci când semnarea acestora este necesară pentru executarea legilor adoptate de Parlamentul Republicii Moldova și/sau acestea sînt necesare pentru asigurarea securității interne și externe a statului, menținerea stării de legalitate, a stabilității sociale, economice, financiare, politice și pentru evitarea efectelor fenomenelor naturale și ale factorilor imprevizibili care prezintă pericol public;

5) emite acte cu caracter individual privind efectuarea remaniierilor de cadre.

În perioada în care este demisionar, Guvernul este limitat numai în dreptul său de asigurare a realizării politicii externe și de inițiativă legislativă în domenii ce implică elaborarea și aprobarea unor noi programe de activitate.

3. Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr.317 din 18.07.2003

Articolul 2. Actul normativ

În sensul prezentei legi, act normativ este actul juridic, emis de Guvern și de alte autorități ale administrației publice centrale și locale în temeiul normelor constituționale și legale, care stabilește reguli obligatorii de aplicare repetată la un număr nedeterminat de situații identice.

Articolul 3. Cadrul juridic

Actele normative se inițiază, se elaborează, se emit și se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale Legii cu privire la Guvern, cu dispozițiile prezentei legi, ale altor acte normative, ținîndu-se cont de principiile generale ale dreptului.

Articolul 4. Principii generale

La inițierea, elaborarea, avizarea, expertiza, redactarea, emiterea și aplicarea actului normativ se respectă principiile:

- a) coerenței, corelației și subordonării actului normativ legii și actului normativ de nivel superior;
- b) consecutivității și echilibrului între reglementări;
- c) fundamentării științifice;
- d) consecvenței și stabilității normelor juridice;
- e) transparenței, publicității și accesibilității.

Articolul 5. Condițiile generale obligatorii pe care trebuie

să le întrunească actul normativ

(1) Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care:

a) proiectul său trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune, cu prevederile legislației comunitare precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) proiectul de act normativ întocmit pe baza unui act de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

(2) Reglementările de același nivel și avînd același obiect, precum și reglementările din alte materii conexe se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ dacă sînt indispensabile realizării scopului urmărit prin acest act.

(3) O reglementare din aceeași materie și de același nivel poate fi cuprinsă într-un alt act normativ dacă are caracter special față de actul ce cuprinde reglementarea generală în materie.

(4) Caracterul special al unei reglementări se determină în funcție de obiectul acesteia, circumstanțiat la anumite categorii de situații, și de specificul soluțiilor normative pe care le instituie.

(5) Reglementarea este derogatorie dacă soluțiile normative referitoare la o situație determinată cuprind norme diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie, reglementarea păstrîndu-și caracterul său general obligatoriu pentru toate celelalte cazuri.

(6) Apărarea drepturilor, libertăților, intereselor legitime ale cetățenilor, egalitatea și echitatea socială, precum și compatibilitatea cu legislația comunitară constituie o condiție obligatorie a oricărui act normativ.

(6¹) Actul normativ ce reglementează activitatea de întreprinzător trebuie să corespundă principiului transparenței decizionale și de reglementare. În acest scop, autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sînt obligate:

a) să informeze asupra proiectelor de acte normative și să asigure implicarea sectorului privat, a societății civile și a persoanelor fizice în elaborarea de acte normative și în procesul luării deciziilor;

b) să asigure accesul liber la proiectele de acte normative prin publicarea acestora în mijloacele de informare în masă și plasarea în pagina web a autorității administrației publice sau a instituției abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control respective.

(7) Actul normativ trebuie să întrunească condițiile legalității, accesibilității, preciziei și, o dată intrat în vigoare, este executoriu și opozabil tuturor subiecților de drept.

(8) Actul normativ trebuie să fie întocmit cu respectarea tehnicii legislative și normelor limbii literare.

Articolul 11. Actele normative ale Guvernului

(1) Pentru exercitarea atribuțiilor constituționale și a celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, pentru organizarea executării legilor, Guvernul adoptă hotărîri și ordonanțe.

(2) Ordonanțele se emit în condițiile art.106² din Constituția Republicii Moldova.

(3) Hotărîrile privind aprobarea tratatelor internaționale, precum și hotărîrile de aprobare a proiectelor de legi privind ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea la tratatele internaționale, sînt supuse unei proceduri speciale de inițiere, elaborare, adoptare, intrare în vigoare sau denunțare, conform prezentei legi și Legii privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

(4) Guvernul stabilește în regulamentul său modul în care examinează proiectele de acte normative.

IV. Expunerea argumentelor aduse în sprijinul obiectului sesizării

Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate, iar puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

În această ordine de idei, Guvernul Republicii Moldova, ca organ central al statului care exercită putere executivă, asigură, conform Constituției, realizarea politicii interne și externe a

statului și exercită conducerea generală a administrației publice. Guvernul se organizează și funcționează în conformitate cu prevederile constituționale, avînd la bază un program de guvernare acceptat anterior de către Parlament.

Competențele Guvernului sunt reglementate de prevederile art.77, 85, 96 etc. din Constituție și art.3, 7¹, 10 – 18 din Legea cu privire la Guvern.

Într-u executarea sarcinilor sale, Guvernul adoptă hotărîri, ordonanțe și dispoziții.

Hotărîrile se adoptă pentru organizarea executării legilor iar Ordonanțele se emit în condițiile articolului 106² din Constituție.

Hotărîrile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în executare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Dispozițiile se emit de Prim-ministru pentru organizarea activității interne a Guvernului.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.103 alin.(2) din Constituție, în cazul exprimării votului de neîncredere de către Parlament, al demisiei Prim-ministrului sau în condițiile alineatului (1), Guvernul îndeplinește numai funcțiile de administrare a treburilor publice, pînă la depunerea jurămîntului de către membrii noului Guvern.

La fel, potrivit prevederilor art.7¹ din Legea cu privire la Guvern, Guvernul în exercițiu (demisionar) îndeplinește numai funcțiile de administrare a treburilor publice pînă la depunerea jurămîntului de către membrii noului Guvern, atribuțiile principale ale căruia sunt:

- 1) asigurarea transpunerii în viață a legilor, indiferent de domeniul reglementat de acestea;
- 2) exercitarea funcției de conducere generală și control asupra activității organelor centrale de specialitate;
- 3) realizarea programelor de dezvoltare economică și socială a țării;
- 4) asigurarea securității statului și a cetățenilor lui, îndeplinind funcții de administrare a treburilor publice;
- 5) întreprinderea activităților de conducere și gospodărire în chestiuni ce privesc întreaga societate.

Astfel, legiuitorul prin prisma prevederilor constituționale și a Legii cu privire la guvern citate mai sus, clar a determinat care este rolul, structura, modul de investire și competența Guvernului, inclusiv competența și atribuțiile unui Guvern demisionar ca rezultat al demisiei Prim-ministrului Republicii Moldova.

În această ordine de idei este de menționat, că domnul Chiril Gaburici, deținînd funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova, a anunțat public, în ziua de 12 iunie 2015, despre demisia sa din funcția deținută.

În aceste condiții, începînd cu data de 12 iunie 2015, Guvernul condus de Prim-ministru, domnul Chiril Gaburici, în conformitate cu prevederile art.101 alin.(3) din Constituție, se consideră unul demisionar, iar atribuțiile sau competența acestuia, prin prisma prevederilor art.103 alin.(2) din același act legislativ suprem și art.7¹ din Legea cu privire la Guvern, sunt limitate.

Însă, necătînd la aceasta, Guvernul demisionat al Republicii Moldova pe data de 16 iunie 2015 a adoptat Hotărîrea nr.399 cu privire la modificarea Hotărîrii Guvernului nr.1229 din 13 noiembrie 2001, prin care se modifică procedura de documentare a mijloacelor de transport și conducătorilor de autovehicule, avînd un caracter normativ, fapt ce contravine direct prevederilor constituționale.

Potrivit prevederilor art.7 din Constituție, nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

V. Cerințele autorului sesizării

În această ordine de idei, solicităm respectuos Înaltei Curți de Jurisdicție Constituțională să exercite controlul constituționalității și declararea neconstituțională a Hotărârii Guvernului nr.399 din 16.06.2015 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.1229 din 13 noiembrie 2001.

Bolea Vasile
